

NOI a skriningové onkologické programy

Mária Rečková, Jana Trautenberger Ricová a kol.

MAMMOTREN-D'2021

Trenčianske Teplice

11.6.2021

- **Európska rada** – odporúčanie pre implementáciu skriningových programov v svojich členských štátoch, **2.12.2003 (2003/878/EC)**
- **V auguste 2018** bol vládou SR schválený **Národný onkologický plán**
  - Pri zabezpečovaní aktivít napomáhajúcich naplneniu NOP bol v NOÚ 1.8.2018 zriadený **NOI** ako klinicko-výskumná, akademická a vzdelávacia platforma
- Rok 2019 = „**Rok prevencie**“

- **Hlavné oblasti činnosti:**

1. Epidemiológia onkologických ochorení – výstupy NOR

2. **PREVENCIA a SKRÍNING:**

- informačná platforma,
- koordinácia a hodnotenie skríningov

3. Diagnostika a liečba, vrátane podpornej starostlivosti:

- Konceptia onkologickej starostlivosti
- Odborná platforma pre riešenie problémov v onkologickej starostlivosti spolu s odbornými spoločnosťami,

4. Veda/výskum:

- register klinických štúdií
- podpora klinického výskumu – SCOG
- granty NOI

5. **Edukačná platforma - pacient, laik, lekár**

6. Odborná platforma – **aktualizácia NOP**

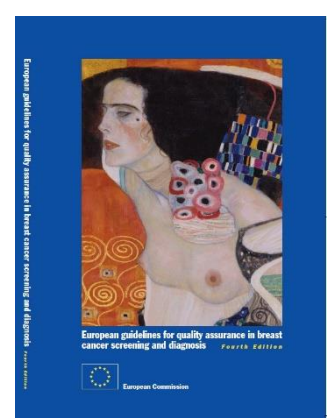
Prevenca a skrining v onkológii

- Primárna prevencia, hlavné rizikové faktory: fajčenie, obezita a inaktivita, alkohol, HPV infekcia ...
- **Sekundárna prevencia = skrining**
- Len dobre organizovaný, kontrolovaný a monitorovaný skriningový program s kontinuálnou finančnou a mediálnou podporou so zaistením účasti ideálne 70% dokáže efektívne **znižit' mortalitu (v niektorých prípadoch aj incidenciu)**.

Onkologický skríning

- Dôležitá je existencia testu s dostatočnou senzitivitou a špecificitou, jeho jednoduchosť a možnosť celoplošného uplatnenia,
- význam záchytu onkologického ochorenia v skorom štádiu z hľadiska prognózy
- Cieľová populácia: selektovaná, asymptomatická v bežnom riziku ochorenia / špeciálne odporúčania pre rizikovú populáciu

Skríning C50 na Slovensku

- MG á 2 roky u asymptomatických žien 50-69 r. v bežnom riziku
- Presne sú stanovené inklúzne a exklúzne kritériá pre pozývanie zdravotnými poisťovňami
- **Kľúčová zmena** v 2. revízii Štandardného postupu ...: indikácia skríningovej MG aj **VLD, gynekológ, genetik, radiológ**
- Presne je stanovený spôsob vykazovania kódov výkonov a diagnóz z dôvodu potreby vyhodnocovania – radiológ, patológ, chirurg, radiológ (NOR)
- Presne stanovený spôsob vyhodnocovania skríningového programu, jeho kvality – indikátory hodnotenia kvality a účinnosti (EÚ odporúčania)
- Zákon č. 577/2004
- Štandardný postup, metodiky (web NOI) – časť Skríning/Odborná verejnosť

¹EU Guidelines for Quality Assurance in CRC Screening and Diagnosis, European Commission, 2010

Hodnotenie kvality skríningu (indikátory)

Indikátory so vzťahom k cieľovej populácii

- pokrytie skríningovým programom

Indikátory so vzťahom ku klinickému procesu

- napr. detekčná miera, prediktívna hodnota testu, neadekvátne testy, počet mamografií v kombinácii s ďalšími vyšetreniami, doriešovacie vyšetrenia, detekované karcinomy, štádiá ochorení, orgán-záchovné operácie, ...

Populačné indikátory

- incidencia, mortalita

Definitívny ukazovateľ účinnosti

Zníženie mortality je však možné očakávať až za dlhšiu dobu a sú ťažšie merateľné (pričom mortalitu ovplyvňujú aj ďalšie faktory)

Pre monitoring programu je potrebné hodnotiť **včasné indikátory**

www.noisk.sk v časti Skríning

Pre laikov:

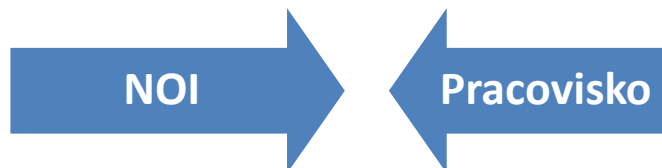
Leták
Edukačné brožúrky
Videá
Film

Pre odborníkov:

Štandardný postup
Metodiky
Relevantná literatúra

...

**Budúcnosť: webový portál ... informácie len pre certifikované pracoviská ...
Možnosť obojstrannej komunikácie (NOI pracoviská)**

Záver

- Významné prvé kroky k existencii populačných onkologických skríningov na Slovensku boli uskutočnené
- Nevyhnutná kontinuálna **garancia štátu**
- Dlhodobé zabezpečenie **financovania**
- Zabezpečenie **kontinuálnych masmediálnych aktivít a osvety**
- Zabezpečenie **kontinuálneho ďalšieho vzdelávania všetkých zainteresovaných**
- Pravidelné **vyhodnocovanie, kontrola kvality, aktualizácia**

Cieľ: pokles v mortalite

Ďakujem za pozornosť